

A thread in the web

De sociala medierna har de senaste åren revolutionerat all mediekonsumtion. Facebook och Twitter har blivit maktfaktorer och gett politiska rörelser ny kraft. Företagen har också insett vilken potential de sociala medierna har att nå ut till rätt målgrupp. Vi möter rödskjortor i Bangkok, Tea Party-rörelsen i Tennessee i USA, bloggare i Egypten och swingdansare i Sverige som alla når ut med sina olika budskap via de sociala medierna. Men hur fungerar de sociala medierna? Vilka är deras fördelar och nackdelar för individer och demokratin?

Passar för: Gymnasiet, samhällskunskap, mediekunskap

A thread in the web – frågor till avsnittet

Du behöver: Avsnittet *A thread in the web* som finns att streama här: <http://urplay.se/164397> Frågorna till avsnittet, vilka finns som kopieringsunderlag.

Tidsåtgång: Ca en lektion á 60 minuter. Avsnittet är 30 minuter långt.

Syfte: Målet är att eleverna ska uppfatta och reflektera kring avsnittets kärnfråga om hur sociala medier idag används av både makthavarna och företagen själva, samt de som vill förändra makthavare och företag.

Genomförande:

Frågorna till avsnittet *A thread in the web* är indelade i två delar. I första avdelningen finns frågor av förståelsekaraktär som pekar på avsnittets viktigare punkter. De kan med fördel delas ut före visningen av avsnittet. Sedan följer reflekterande frågor som passar bra som utgångspunkt för diskussion.

Materialet ska förstås användas selektivt beroende på elevernas/studenternas kunskaper och erfarenheter på området. Välj ut de frågor som passar gruppen bäst.

Ett bra sätt att förbereda en diskussion där inläggen är genomtänkta och många elever kan komma till tals, är att låta dem skriva svar på frågorna först. Eftersom avsnittet finns tillgängligt på URplay fram till juni 2012 så kan eleverna också få i uppgift att se avsnittet hemma.

Kopieringsunderlag

A thread in the web – frågor till avsnittet

Förståelsefrågor

- Historikern Dick Harrison i början av programmet pratar om kunskapsmonopol. Vad är det?
- Beskriv vilka politiska värderingar Tea Party-rörelsen har. Vilken eller vilka ideologier ser du spår av?
- Vilka är rödskjortorna i Thailand och vad kämpar de för? På vilket sätt använder de sociala medier, eller skulle behöva göra det?
- Bloggaren Sofia Mirjamsdotter beskriver sin användning av internet och sociala medier, och menar att det är en stor fördel att det inte finns någon redaktör. Vad menar hon med det?
- Catherine McKinley, mediekonsult i Vietnam, beskriver hur nyheter läcker via större nyhetsbolag till bloggare. Hur gjorde man i liknande fall före internet och sociala medier?
- Egyptiska regeringen blockerade all internettrafik och mobiltrafik den 28 januari. Det var första gången i världen som ett land vidtog en så stark åtgärd. Men vilken blev den omedelbara effekten?
- Varför är Facebookinformation intressant för företag? Förklara sambandet.
- Är boken utdöende? Om ja – är det verkligen ett problem?
- Sofia Mirjamsdotter menar att sociala medier och bloggare kan kallas den fjärde statsmakten och är ett viktigt komplement till första, andra och tredje statsmakten, vilka är regeringen, riksdagen och medier, i nämnd ordning. Beskriv hur hon förklarar varför sociala medier är så viktiga i sammanhanget.

Reflekterande frågor

- *Ser du det som ett problem att allt du publicerar på Facebook kan säljas till och användas av företag? Är Facebookanvändare utnyttjade? Motivera hur du ser på saken.*
- *Jennifer Lynch säger att en av de speciella sakerna med att vara människa är att man kan förändra sig, byta inriktning och gå vidare. Gör Facebook det enklare eller svårare att bryta upp, skapa en ny roll åt sig själv och gå vidare?*

- *Ofta varnar olika experter för att man måste akta sig för att dela med sig av bilder och information om sig själv på internet. De verkar måla upp en bild av att vi ständigt är övervakade. Men är vi verkligen det? Är det ett stort problem, att vi tappar kontrollen över vår integritet? Ta ställning och förklara hur du tänker.*
- *Sofia Mirjamsdotter, och andra medieexperter i avsnittet, menar att sociala medier är viktiga för demokratin, eftersom vanliga människor kan nå ut med budskap som makthavare uppfattar som obekväma. Att det är viktigt i Vietnam eller under den arabiska våren är självklart, men är det viktigt i Sverige idag? Spelar bloggar, Twitter och Facebook en roll för demokratin?*
- *Micke Kazarnowicz är en bloggare och nätaktivist som är mycket kritisk till det sätt många använder Facebook för att uttrycka sina ståndpunkter (DN 2011-10-16). Han menar att trycka "gilla" på kebaber istället för Sverigedemokraterna eller att gå med i en grupp som är mot pedofili, snarare handlar om slacktivism än aktivism. Vad tänker du om detta? Vilken roll spelar det att man har en Norgeflagga på sin profilbild efter Utöyamassakern? Är risken att alla är upptagna med att trycka "gilla" på samma sidor om kamp mot svältande barn och jordbävningsoffer istället för att arbeta för att verkligen förändra något?*

A thread in the web – undersökningsuppgift

I den här undersökningen får eleverna följa en nyhet och hur den behandlas i blogg-sfären. De ska analysera hur nyheten framställs på nyhetsplats och i mediernas egna kommentarer och sedan jämföra med två olika bloggar.

Övningen kan också ges som hemuppgift. Antingen hela, eller att eleverna själva letar nyhet och bloggar att undersöka hemma, men genomför analysen på lektionstid.

Du behöver: Kopior på kopieringsunderlaget att sprida till eleverna. Artiklar med nyheter samt bloggtexter om artiklarna, utskrivet eller direkt på skärmen.

Tidsåtgång: Övningen kan läggas på olika nivåer. Ambitiösa elever kan lätt förstå vilken sorts nyhet som passar att leta bloggar till på egen hand och därefter ges tid att läsa in en nyhet, analysera bloggar och skriva rapport. Andra elever kan behöva få nyheten tilldelad, men kan hitta lämpliga bloggar själva. De elever som inte läser snabbt eller gärna kan behöva få både nyhet och bloggar tilldelade. En snabbare och enklare variant av undersökningen är att hela klassen använder en och samma nyhet, men att de var och en (eller parvis) själva hittar bloggar att undersöka. Den enklaste varianten av undersökning kan göras under en till två lektioner.

Syfte: Övningen syftar till att elever ska få använda sina kritiska ögon när de läser bloggar om en nyhet, för att se hur olika händelser kan uppfattas och beskrivas. I övningen ingår också några reflekterande frågor om hur sociala medier påverkar maktbalansen i ett samhälle.

I artiklarna på DN.se på nätet finns ofta en länk till alla som bloggat om artikeln ifråga. Via den vägen kan man enklast hitta bloggar om den valda nyheten.

Eller så kan man hitta bra material genom att börja med att se vad som är aktuellt i bloggosfären. Här finns en samling av bloggar sorterade efter aktuella teman: <http://bloggar.se/>. Här finns en annan liknande portal där bloggar samlats: <http://www.bloggtoppen.se/teman/>. Här finns de 100 mest lästa bloggarna i Sverige. Där kan man också fånga upp aktuella diskussionerna kring nyheter. <http://www.twingly.com/top100?lang=sv>

Här finns tips på några nyheter som diskuterats i bloggosfären. Länkar till bloggarna finns längst ner i artiklarna.

Återinförande av studentexamen:

<http://www.dn.se/nyheter/sverige/studentexamen-kommer-tillbaka>

Om utvisningen av senildementa 91-åriga Ghanna:

<http://www.dn.se/nyheter/sverige/demenssjuk-91-aring-utvisas>

Antibakteriella ämnen förgiftar kläder och vatten:

<http://www.dn.se/nyheter/sverige/silver-i-klader-forgiftar-naturen>

Om FRA och signalspaning:

<http://www.dn.se/nyheter/sverige/partierna-overens-sapo-far-signalspana>

Genomförande:

- Se till att eleverna, som kan jobba ensamma eller i par, har varsin nyhet – självvald eller utdelad. Ge dem sedan instruktionen och tips på var de kan hitta bloggar (se ovan).
- Låt dem läsa och analysera med instruktionen (finns som kopieringsunderlag) som mall.
- Elevernas analyser kan sedan presenteras i klassen i diskussionsform. Extra intressant blir detta om alla läst bloggar som utgår från samma nyhet. Alternativt kan analyserna redovisas som föredrag eller lämnas in som skriftliga rapporter.

Kopieringsunderlag

A thread in the net

Instruktion till analys av hur en nyhetshändelse hanteras på bloggar

- Börja med att läsa in dig om din nyhet.
- Hitta sedan två bloggar som behandlar händelsen. Välj två som inte är skrivna av någon som arbetar på en medieredaktion. Bloggarna ska gärna ha olika utgångspunkter.
- Vad får du reda på om blogg författaren?
- Varför fastnade du för just dessa två bloggar?
- Vilka vinklar av nyheten tar bloggarna upp? Vilka åsikter presenterar dem? Vad skiljer sig från det som står i tidningen? Står det något som inte skulle skrivas i en tidning eller sägas på TV?
- Finns det några kommentarer till blogginläggen? Vad står det i dem?
- Behöver man vara mer kritisk till en blogg än till en artikel i en tidning eller ett inlägg på TV? Varför i så fall?
- I avsnittet A thread in the web så framhålls internet och sociala medier som ett sätt för medborgarna att öka sin makt gentemot politiker och vanliga medier. Vad tycker du i frågan, efter att du sett avsnittet och undersökt bloggar?
- Vad är det för skillnad mellan bloggar och traditionella medier?

